Administracinė byla Nr. A[756]-1124/2011
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00672-2010-1
Procesinio sprendimo kategorija 16.4.
(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2011 m. gegužės 24 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Anatolijaus Baranovo, Artūro Drigoto (kolegijos pirmininkas) ir Vaidos Urmonaitės-Maculevičienės (pranešėja),

sekretoriaujant Aušrai Dzičkanecienei,

dalyvaujant pareiškėjui A. N.,

pareiškėjo atstovei Gemai Zapasnykienei,

atsakovo atstovei A. G.,

viešame teismo posėdyje apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo A. N. (A. N.) apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. birželio 28 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo A. N. skundą atsakovui Vilniaus apskrities vyriausiajam policijos komisariatui dėl įsakymo dalies panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

Pareiškėjas A. N. kreipėsi su skundu į Vilniaus apygardos administracinį teismą prašydamas panaikinti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (*toliau – ir Vilniaus apskrities VPK*) viršininko 2010 m. vasario 18 d. įsakymo Nr. 10-TE-88 1.2 punktą, kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – papeikimas. Pareiškėjas skunde nurodė, kad jis dirba Vilniaus apskrities VPK Viešosios tvarkos valdybos Mobilios kuopos vyresniuoju patruliu. Skundžiamas Vilniaus apskrities VPK viršininko įsakymas buvo priimtas atsižvelgiantį į 2010 m. vasario 1 d. tarnybinio patikrinimo išvadą Nr. 10-7-18-407(09). Tarnybinė nuobauda pareiškėjui paskirta už tai, kad patrulis „Galvė-10“, kurio sudėtyje jis dirbo su dviem pareigūnais, 14 val. 42 min. buvo pastebėtas Vilniuje, Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžoje (Pavilnyje), o 16 val. 30 min. buvo pastebėtas Vilniuje, Džiaugsmo gatvėje ties sankryža su Garsiąja gatve, nors pagal tarnybos užduotį turėjo dirbti Vilniuje, Kojelavičiaus, Arimų, Gandrų, Baniškių gatvėse (Naujojoje Vilnioje), taip pat už tai, kad stabdė automobilį Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) ir apie tai nustatyta tvarka neinformavo budėtojo, o 18 val. 01 min. važiavo prie Džiaugsmo - Pergalės gatvių sankryžos dirbusio patrulio „Galvė-11“, tokiu būdu pažeisdamas Lietuvos policijos generalinio komisaro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 660 patvirtintos Policijos patrulių veiklos instrukcijos (*toliau – ir Instrukcija*) 32 ir 72 punktus bei Vilniaus apskrities VPK viršininko 2009 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. 10-V-102 patvirtinto

Policijos pareigūnų veiksmų stabdant transporto priemones nurodymo (*toliau – ir Nurodymas*) 1.2 punktą. Pareiškėjo nuomone, tarnybinė nuobauda jam paskirta nepagrįstai. Pareiškėjas 2009 m. lapkričio 26 d. nuo 14 val. 00 min. iki 22 val. 00 min. patrulio „Galvė-10“ sudėtyje dirbo kartu su vyresniaisiais patruliais A. K. ir A. S.. Pagal tos dienos parengtą tarnybos užduotį nuo 14 val. 00 min. iki 18 val. 30 min. jiems buvo pavesta palaikyti viešąją tvarką bei užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ir administraciniams teisės pažeidimams Kojelavičiaus, Arimų, Gandrų, Baniškių, Draugystės ir Raštinio gatvėse. Pasibaigus instruktažui, laiku (t. y. 14 val. 00 min.) išvykti į maršrutą jie negalėjo, nes reikėjo krauti tarnybinio automobilio akumuliatorių. Tai yra pasikartojanti problema, kadangi, atsižvelgiant į tarnybiniame automobilyje instaliuotos specialios technikos kiekį, automobilio akumuliatorius yra per silpnas. Į tarnybos užduotyje nurodytą maršrutą jie vyko per Pavilnį, todėl apie 14 val. 42 min. galėjo būti pastebėti Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžoje. Dėl alkoholio kiekio matuoklių trūkumo keliems dirbantiems patrulio ekipažams tenka dalintis tik vienu alkoholio kiekio matuokliu. Todėl pareiškėjo tiesioginis vadovas – Vilniaus apskrities VPK VTV MB 1 būrio vadas E. S. – prieš išvykstant į maršrutą nurodė pareiškėjui paimti alkoholio kiekio matuoklį iš 2-o būrio vyriausiojo patrulio E. Ž., dirbusio Vilniaus apskr. VPK Vilniaus m. Ketvirtojo PK teritorijoje nuo 7 val. 30 min. patrulio „Galvė-40“ sudėtyje, ir nuvežti jį 1-o būrio specialistui J. K., kuris tą dieną dirbo patrulio „Galvė-11“ sudėtyje. Laikotarpiu nuo 16 val. 00 min. iki 17 val. 00 min. vykdant tiesioginio vadovo E. S. nurodymą, jie nuvažiavo į Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžą, kur susitiko su tuo metu dirbusiais MK pareigūnais E. Ž. ir R. K. (patrulis „Galvė-40“) ir paėmė iš jų alkoholio kiekio matuoklį. Jokio automobilio toje sankryžoje pareiškėjas nestabdė, nes, paėmę alkoholio kiekio matuoklį, jie nedelsdami grįžo į jų patruliui nustatytą patruliavimo maršrutą, kur dirbo iki 18 val. 30 min. Apie 18 val. 00 min., vykdydami tiesioginio vadovo E. S. nurodymą, jie nuvažiavo į Pergalės - Džiaugsmo gatvių sankryžą prie patrulio „Galvė-11“ ir perdavė alkoholio kiekio matuoklį. Visus tris kartus jie paliko tarnybos užduotyje nurodytą maršrutą vykdydami tiesioginio vadovo nurodymą. Todėl, pareiškėjo nuomone, nagrinėjamu atveju nėra jo kaltės. Patrulis „Galvė-10“ automobilio Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) nestabdė, todėl apie tai nustatyta tvarka neinformavo Vilniaus apskrities VPK OVS. Tarnybinio patikrinimo išvadoje teigiama, kad atsižvelgiant į tai, jog šiuo atveju nebuvo galimybių nustatyti, kuris konkrečiai patrulio „Galvė-10“ pareigūnas stabdė automobilį Ford Mondeo ir apie tai nustatyta tvarka neinformavo Vilniaus apskrities VPK OVS, atsakomybė už nepranešimą apie šios transporto priemonės stabdymą tenka patrulio „Galvė-10“ vyresniajam pareigūnui – A. N.. Tačiau nenustačius tarnybinio nusižengimo subjekto ir subjektyviosios pusės (t. y. kaltės), nėra ir tarnybinio nusižengimo sudėties, be kurios tarnybinė atsakomybė yra negalima (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. lapkričio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A^{63}-1836/2008). Todėl tarnybinė nuobauda už šį tarnybinį nusižengimą pareiškėjui paskirta neteisėtai. Pareiškėjas taip pat pažymėjo, kad skiriant tarnybinę nuobaudą nebuvo atsižvelgta į tai, kad jis yra charakterizuojamas teigiamai ir per visą tarnybos laiką (virš 10 metų) jam nebuvo paskirta nei viena tarnybinė nuobauda. Jis yra pareigingas, drausmingas pareigūnas, atsakingai ir laiku vykdo vadovų pavedimus ir nurodymus. Tarnybos metu ne kartą buvo skatintas padėkomis.

Atsakovas Vilniaus apskrities VPK prašė atmesti pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą. Atsakovas nurodė, kad tarnybinio patikrinimo metu buvo nustatyta, jog 16 val. 30 min. Džiaugsmo gatvėje, ties sankryža su Garsiąja gatve, Pavilnyje, slaptą patikrinimą atlikę pareigūnai pastebėjo patrulį „Galvė-10“. Pagal 2009 m. lapkričio 26 d. tarnybos užduotį minėtas patrulis turėjo dirbti Kojelavičiaus, Arimų, Gandrų ir Baniškių gatvėse, Naujojoje Vilnioje. Šalia tarnybinio automobilio stovėjo automobilis Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) Prie automobilių stovėjęs uniformuotas policijos pareigūnas kalbėjo su civiliai vilkinčiu asmeniu (vėliau nustatyta, kad tai T. R.). Tik 16 val. 40 min. į minėtą vietą atvažiavo patrulis „Galvė -40“, kuris turėjo dirbti Parko gatvėje, Naujojoje Vilnioje. Netrukus patrulis „Galvė-10“ Džiaugsmo gatve nuvažiavo link Naujosios Vilnios, o T. R., automobilis Ford Mondeo ir patrulis „Galvė-40“ liko vietoje. Į minėtą vietą keletą kartų buvo atvažiavęs šviesios spalvos automobilis (markė, ir valst. Nr. neužfiksuoti), iš kurio išlipęs asmuo, pabendraudavęs su policijos pareigūnais,

išvažiavo. 17 val. 00 min. patrulis „Galvė-40“ ir automobilis Ford Mondeo pasuko į Džiaugsmo gatvę ir nuvažiavo link Naujosios Vilnios. Kas vairavo automobilį Ford Mondeo, neužfiksuota. Minėti automobiliai kitoje sankryžoje pasuko į Grūdų gatvę. Grūdų gatvėje, maždaug už 20 metrų nuo Džiaugsmo gatvės, buvo pastebėtas stovintis automobilis Ford Mondeo, kurio priekinėje keleivio vietoje sėdėjo T. R.. Bendraujant su T. R. buvo jaučiamas nuo jo sklindantis stiprus alkoholio kvapas, jo judesiai buvo nekoordinuoti, jis kalbėjo nerišliai, svirduliavo. Netrukus prie automobilio priėjo dar vienas vyriškis, kuris taip pat buvo neblaivus ir atsisakė prisistatyti. Pokalbio metu T. R. užsiminė, jog vairavo automobilį, tačiau priėjus aukščiau nurodytam asmeniui, pradėjo neigti, kad automobilį vairavo neblaivus. Vadovaujantis Instrukcijos 32 punktu, apie pasišalinimą iš numatyto sektoriaus, maršruto, posto patrulis privalo pranešti budėtojui, nepriklausomai nuo to, kokius nurodymus gavo iš savo tiesioginio vadovo. Nagrinėjamu atveju patrulio „Galvė-10“ pareigūnai, išvykdami iš tarnybos užduotyje nustatyto sektoriaus ir maršruto, nepranešė apie tai Vilniaus apskrities VPK OVS ir budėtojo leidimo negavo (leidimas pavalgyti ir pailsėti šiam patruliui buvo duotas 16 val. 47 min., t. y. po to, kai tikrintojai juos pastebėjo minėtoje sankryžoje). Apie 18 val. 00 min. patrulis „Galvė-10“, negavęs Vilniaus apskrities VPK OVS budėtojo leidimo, vėl paliko tarnybos užduotyje patruliui nustatytą maršrutą ir, patrulio „Galvė-11“ prašymu, nuvažiavo į Džiaugsmo - Pergalės gatvių sankryžą perduoti šiam patruliui alkoholio kiekio matuoklį. Tokiu būdu patrulis „Galvė-10“ pažeidė Instrukcijos 32 punkto reikalavimus. Vilniaus apskrities VPK VTS apklaustas automobilio Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) savininkas T. R. patvirtino, kad 2009 m. lapkričio 26 d. Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžoje, Vilniuje, jo svainiui vairuojant minėtą automobilį, juos stabdė policijos pareigūnai ir tikrino jų bei automobilio dokumentus. Slaptą stebėjimą atlikę pareigūnai matė, kad 16 val. 30 min. Džiaugsmo gatvėje, ties sankryža su Garsiąja gatve, stovėjo patrulis „Galvė-10“, o šalia tarnybinio automobilio stovėjo automobilis Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) Tačiau apie šio automobilio sustabdymą patrulis „Galvė-10“ nepranešė Vilniaus apskrities VPK OVP radijo ryšio kanalu „VI10AUTOTIK“, kaip to reikalauja Instrukcijos 72 punktas ir Nurodymo 1.2 punktas. Dirbdami patrulio užduotyje nustatytoje vietoje – Džiaugsmo - Pergalės gatvių sankryžoje, patrulio „Galvė-10“ pareigūnai nuo 17 val. 50 min. iki 18 val. 28 min. pasirinktinai sustabdė 13 transporto priemonių, tačiau tik apie 8 iš jų stabdymą nustatyta tvarka informavo Vilniaus apskrities VPK OVS. Tikrinimo metu nustatyti, kuris konkrečiai patrulio „Galvė-10“ pareigūnas stabdė tikrintojų tarnybiniuose pranešimuose nurodytas transporto priemones ir apie tai nustatyta tvarka neinformavo Vilniaus apskrities VPK OVS, nebuvo galimybių. Todėl šiuo atveju atsakomybė už nepranešimą apie transporto priemonių stabdymą tenka patrulio vyresniajam pareigūnui, t. y. pareiškėjui, kadangi pagal Instrukcijos 16 punktą būtent vyresnysis pareigūnas vadovauja patruliui ir atsako už tikslų nustatytos tarnybos tvarkos ir užduočių vykdymą. Pareiškėjas turėjo organizuoti jam pavaldžių pareigūnų darbą ir kontroliuoti vykdymą, tačiau dirbdamas viename ekipaže su kitais pareigūnais toleravo jų daromus pažeidimus. Nepranešimas apie sustabdytą transporto priemonę ir patikrinimo rezultatus sudarė sąlygas galimam pareigūnų piktnaudžiavimui tarnyba. Parodydamas pavaldiems pareigūnams neigiamą pavyzdį bei formuodamas neatsakingumo atmosferą, pareiškėjas pažeidė norminių teisės aktų reikalavimus. Atsakovas pažymėjo, kad, vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto 26 straipsnio 1 dalimi, pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – papeikimas – yra viena švelniausių nuobaudų. Nuobauda pareiškėjui paskirta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2003 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. IV-308 patvirtintos Tarnybinių patikrinimų atlikimo bei tarnybinių nuobaudų skyrimo ir panaikinimo tvarkos 5 punktu, atsižvelgiant į tarnybinio patikrinimo išvadoje konstatuotus jo padarytus teisės aktų pažeidimus.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2010 m. birželio 28 d. sprendimu pareiškėjo skundą patenkino iš dalies: pakeitė Vilniaus apskrities VPK viršininko 2010 m. vasario 18 d. įsakymo Nr. 10-TE-88 1.2 punktą ir vietoj paskirtos tarnybinės nuobaudos – papeikimo paskyrė

pareiškėjui pastabą. Teismas sprendime nurodė, jog byloje nustatyta, kad 2009 m. lapkričio 26 d. Vilniaus apskrities VPK VTV MK patruliui „Galvė-10“, kurio sudėtyje dirbo pareiškėjas A. N. (patrulio vyresnysis) ir vyresnieji patruliai S. K. bei A. S., pagal tarnybos užduotį nuo 14 val. 00 min. iki 18 val. 30 min. buvo pavesta patruliuoti Kojelavičiaus, Arimų, Gandrų, Baniškių, Draugystės ir Raštikio gatvėse (pietūs patruliui numatyti nuo 18 val. 30 min. iki 19 val. 15 min. Vilniaus apskrities VPK OVS leidimu) (b. l. 73). Tačiau šis patrulis 14 val. 42 min. buvo pastebėtas Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžoje, 16 val. 30 min. –Džiaugsmo gatvėje, ties sankryža su Garsiąja gatve, o 18 val. 01 min. važiavo prie Džiaugsmo -Pergalės gatvių sankryžos dirbusio patrulio „Galvė-11“.

Pareiškėjas tarnybinio patikrinimo metu paaiškinime (b. l. 81) ir teismo posėdžio metu nurodė, kad 2009 m. lapkričio 26 d. patrulio „Galvė-10“ sudėtyje į maršrutą išvyko apie 14 val.15 min., nes po instruktažo dar turėjo pakrauti išsikrovusį tarnybinio automobilio akumuliatorių. Į maršrutą vyko per Pavilnį, todėl apie 14 val. 42 min. galėjo būti pastebėti tikrintojų važiuojant Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryža. Laikotarpiu nuo 16 val. 00 min. iki 17 val. 00 min., vykdydami tiesioginio vadovo – 1-o būrio vado E. S. – nurodymą, išvažiavo iš jiems nustatyto B sektoriaus, nuvažiavo į Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžą, kur buvo sutarę susitikti su patrulio „Galvė-40“ pareigūnais paimti iš jų alkoholio kiekio matuoklį. Šiuos parodymus patvirtino patrulio „Galvė-40“ pareigūnai R. K. ir E. Ž.. Apie 18 val. 00 min. patrulis „Galvė-10“, vykdydamas tiesioginio vadovo – 1-o būrio vado E. S. – nurodymą, paliko tarnybos užduotyje patruliui nustatytą maršrutą ir nuvažiavo į Džiaugsmo -Pergalės gatvių sankryžą perduoti alkoholio kiekio matuoklį patruliui „Galvė-11“. Pareigūnai S. K. ir A. S. tarnybinio patikrinimo metu patvirtino pareiškėjo nurodytas aplinkybes (b. l. 76, 83). 1-o būrio vadas E. S. patvirtino, kad nurodė patrulio „Galvė-10“ vyresniajam pareigūnui A. N. paimti jų būriui priskirtą alkoholio kiekio matuoklį Lion 500 Nr. 19164 iš 2-o būrio vyriausiojo patrulio E. Ž., dirbusio Vilniaus apskrities VPK Vilniaus m. ketvirtojo PK teritorijoje nuo 7 val. 30 min., ir nuvežti jį 1-o būrio specialistui J. K., kuris tą dieną dirbo patrulio „Galvė-11“ sudėtyje (b. l. 85). Iš įrašų Policijos patrulių pajėgų ir priemonių žurnale matyti, kad alkoholio kiekio matuoklis 2009 m. lapkričio 26 d. buvo išduotas patrulio „Galvė-40“ pareigūnui E. Ž.. Baigus tarnybą matuoklį grąžino patrulio „Galvė-10“ pareigūnas A. N.. Žurnale alkoholio kiekio matuoklio perdavimo laikas nepažymėtas (b. l. 86). Lietuvos policijos generalinio komisaro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 660 patvirtintos Instrukcijos 32 punkte nustatyta, kad patrulio pareigūnai gali palikti sektorių, maršrutą ar postą tik pranešę budėtojui ir gavę jo leidimą. Byloje esantys įrodymai patvirtina, kad prieš išvykdami iš tarnybos užduotyje nustatyto sektoriaus, maršruto, patrulio „Galvė-10“ pareigūnai apie tai Vilniaus apskrities VPK OVS nepranešė ir budėtojo leidimo negavo. Pareiškėjas šios aplinkybės neneigia. Todėl darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju patrulio „Galvė-10“ pareigūnai pažeidė Instrukcijos 32 punktą. Pagal Instrukcijos 16 punktą, patruliui, kurį sudaro du ir daugiau pareigūnų, vadovauja vyresnysis pareigūnas, kurį skiria pamainos tarnybą organizuojantis pareigūnas. Patrulio vyresnysis atsako už tikslų nustatytos tvarkos ir užduočių vykdymą, patikėtų priemonių naudojimą. Kaip matyti iš byloje surinktų įrodymų, pareiškėjas buvo patrulio „Galvė-10“ vyresnysis pareigūnas, todėl atsakovas pagrįstai laikė jį tinkamu pažeidimo subjektu.

Byloje nustatyta, kad 2009 m. lapkričio 26 d. 16 val. 30 min. patrulis „Galvė-10“ slaptą patikrinimą atliekančių pareigūnų buvo pastebėtas Vilniuje, Džiaugsmo gatvėje, ties sankryža su Garsiąja gatve. Šalia patrulio „Galvė-10“ automobilio stovėjo automobilis Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) kurį vairavo, kaip įtariama, neblaivus T. R.. Prie automobilių stovėjęs uniformuotas policijos pareigūnas kalbėjo su civiliai vilkinčiu asmeniu (vėliau nustatyta, kad tai T. R.). 16 val. 40 min. į minėtą vietą atvažiavo patrulis „Galvė-40“, kuris pagal Vilniaus apskrities VPK Patrulių rinktinės 2009 m. lapkričio 26 d. pajėgų išdėstymą turėjo dirbti Vilniuje, Parko gatvėje. Netrukus patrulis „Galvė-10“ Džiaugsmo gatve nuvažiavo link Naujosios Vilnios, o T. R., automobilis Ford Mondeo ir patrulis „Galvė-40“ liko vietoje. Pareiškėjas nurodė ir su juo patruliavę pareigūnai paaiškinimuose patvirtino (b. l. 81, 76, 83), kad laikotarpiu nuo 16 val. 00 min. iki 17 val. 00 min., vykdant tiesioginio vadovo E. S. nurodymą, patrulis „Galvė-10“

nuvažiavo į Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžą, kur susitiko su tuo metu dirbusiais MK pareigūnais E. Ž. ir R. K. (patrulis „Galvė-40“), paėmė iš jų alkoholio kiekio matuoklį ir nedelsiant grįžo į patruliui nustatytą patruliavimo maršrutą, kur dirbo iki 18 val. 30 min. Automobilių toje sankryžoje nestabdė. Tarp patrulio „Galvė-10“ tikrintų transporto priemonių automobilio Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) nebuvo. Vilniaus apskrities VPK Operatyvaus valdymo skyrius 2009 m. gruodžio 30 d. raštu Nr. 10-24-S-2-890 informavo Vilniaus apskrities VPK Vidaus tyrimų skyriaus pareigūnus, kad pranešimų radijo ryšio kanalu „VI10AUTOTIKR“ apie automobilio Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) stabdymą nebuvo gauta (b. l. 69). Tarnybinio patikrinimo metu apklaustas automobilio Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) savininkas T. R. paaiškino, kad 2009 m. lapkričio 26 d. vakarą kartu su žmonos pusbroliu Vladu (pavardės nežino) automobiliu Ford Mondeo važiavo į Grūdų gatvėje esantį automobilių remonto garažą. Automobilį vairavo Vladas, T. R. sėdėjo priekyje šalia jo. Pavilnyje, prie parduotuvės „IKI“, esančios Garsiojoje gatvėje, juos sustabdė du uniformuoti policijos pareigūnai. Prie automobilio priėjęs pareigūnas prisistatė ir paprašė pateikti vairuotojo ir automobilio dokumentus. Kol buvo tikrinami dokumentai, nei T. R., nei Vladas iš automobilio išlipę nebuvo. Ar tuo metu prie jų ar tarnybinio policijos automobilio buvo privažiavęs kitas policijos automobilis, nematė. Patikrinęs dokumentus, pareigūnas juos grąžino ir Vladas su T. R. nuvažiavo į Grūdų gatvę. T. R. teigimu, 2009 m. lapkričio 26 d. jis ir Vladas buvo blaivūs, jokio pažeidimo nepadarė, policijos pareigūnai pinigų iš jų nereikalavo, jie patys pareigūnams pinigų nesiūlė (b. l. 99). Byloje esantys duomenys patvirtina, kad 2009 m. lapkričio 26 d. nuo 14 val. 00 min. iki 22 val. 00 min. patrulio „Galvė-10“ sudėtyje dirbo trys pareigūnai, tuo tarpu automobilio Ford Mondeo savininkas T. R. paaiškinime nurodė, kad jo automobilį sustabdė du policijos pareigūnai – vienas pareigūnas priėjo patikrinti dokumentų, o kitas sėdėjo automobilyje. Be to, T. R. paaiškinime nurodė, kad jo automobilis buvo sustabdytas prie parduotuvės „IKI“. Pavilnio rajone 2009 m. lapkričio 26 d. parduotuvė „IKI“ buvo adresu Džiaugsmo g. 28A. Nuo šios parduotuvės iki Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžos, kurioje, kaip nurodoma tikrintojo Ž. G. 2009 m. lapkričio 26 d. tarnybiniame pranešime, buvo pastebėtas patrulis „Galvė-10“, yra apie 500 metrų. Byloje nėra patikimų įrodymų, patvirtinančių, kad būtent patrulis „Galvė-10“ 2009 m. lapkričio 26 d. 16 val. 30 min. stabdė automobilį Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) ir apie tai nepranešė budėtojui, kaip to reikalauja Instrukcijos 72 punktas ir Nurodymo 1.2 punktas. Visi byloje esantys neaiškumai ir neatitikimai, nesurinkus patikimų įrodymų, vertintini pareiškėjo naudai.

Vadovaujantis Instrukcijos 16 punktu, pareiškėjas, būdamas patrulio „Galvė-10“ vyresniuoju, atsakė už viso patrulio pareigūnų darbą. Byloje nustatyta, kad patrulio „Galvė-10“ pareigūnai apie išvykimus iš tarnybos užduotyje numatyto maršruto neinformavo Vilniaus apskrities VPK Operatyvaus valdymo skyriaus budėtojo, t. y. pareiškėjas netinkamai organizavo jam pavaldžių pareigūnų darbą ir jų tinkamai nekontroliavo, taip pažeisdamas Instrukcijos 32 punkto reikalavimus. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad byloje nėra įrodyta, jog patrulis „Galvė-10“ stabdė automobilį Ford Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) ir nustatyta tvarka nepranešė apie šio automobilio sustabdymą, taip pat į tai, kad pareiškėjas tiesioginio vadovo charakterizuojamas teigiamai, du kartus skatintas, tarnybinių nuobaudų neturėjo (b. l. 82), yra pagrindas pareiškėjui paskirtą tarnybinę nuobaudą sušvelninti ir už Instrukcijos 32 punkto reikalavimų pažeidimą paskirti pareiškėjui švelniausią nuobaudą, numatytą Vidaus tarnybos statuto 26 straipsnio 1 dalyje, – pastabą.

III.

Apeliaciniu skundu pareiškėjas A. N. prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. birželio 28 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – panaikinti Vilniaus apskrities viršininko 2010 m. vasario 18 d. įsakymo Nr. 10-TE-88 1.2 punktą, kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda. Pareiškėjas nurodo, kad nesutinka su pirmosios instancijos teismo sprendimo dalimi, kuria pareiškėjui už Instrukcijos 32 punkto reikalavimų

pažeidimą paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba. Pagal Vidaus tarnybos statuto 2 straipsnio 6 dalį tarnybinis nusižengimas – Vidaus tarnybos statuto ir kitų teisės aktų nustatytos vidaus tarnybos tvarkos pažeidimas ar pareigūno pareigų neatlikimas arba netinkamas atlikimas, padarytas priešingais teisei kaltais pareigūno veiksmais ar neveikimu. Vidaus reikalų ministro 2003 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1V-308 patvirtintos Tarnybinių patikrinimų atlikimo bei tarnybinių nuobaudų skyrimo ir panaikinimo tvarkos 3 punkte nustatyta, kad tarnybinės nuobaudos skyrimo pagrindas yra tarnybinis nusižengimas, kurio sudėtį sudaro neteisėta veika, tarnybinį nusižengimą padariusio pareigūno kaltė, o jeigu tarnybinis nusižengimas sukėlė neigiamas pasekmes – ir priežastinis ryšys tarp neteisėtos veikos ir pasekmių. Pagrindiniai tarnybinio nusižengimo požymiai yra priešingi teisei veiksmai (neveikimas) ir kaltė. Pareiškėjas pažymi, kad 2009 m. lapkričio 26 d., pasibaigus instruktažui, laiku (t. y. 14 val. 00 min.) išvykti į maršrutą negalėjo, nes reikėjo krauti tarnybinio automobilio akumuliatorių. Pareiškėjas nėra atsakingas už tarnybinių automobilių priežiūrą. Apie tai, kad tarnybinio automobilio akumuliatorius yra per silpnas ir negali maitinti tiek instaliuotos specialios technikos, ne kartą buvo informuoti tiesioginiai pareiškėjo vadovai, tačiau tarnybinio automobilio akumuliatorius iki šiol nėra pakeistas. Į tarnybos užduotyje nurodytą maršrutą patrulis vyko per Pavilnį, todėl apie 14 val. 42 min. galėjo būti pastebėtas Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžoje. Dėl alkoholio kiekio matuoklių trūkumo keliems dirbantiems patrulio ekipažams tenka dalintis tik vienu alkoholio kiekio matuokliu. Todėl pareiškėjo tiesioginis vadovas – Vilniaus apskrities VPK VTV MB 1 būrio vadas E. S. – prieš išvykstant į maršrutą nurodė pareiškėjui paimti alkoholio kiekio matuoklį iš 2-o būrio vyriausiojo patrulio E. Ž., dirbusio Vilniaus apskr. VPK Vilniaus m. Ketvirtojo PK teritorijoje nuo 7 val. 30 min. patrulio „Galvė-40“ sudėtyje, ir nuvežti jį 1-o būrio specialistui J. K., kuris tą dieną dirbo patrulio „Galvė-11“ sudėtyje. Laikotarpiu nuo 16 val. 00 min. iki 17 val. 00 min., vykdydamas tiesioginio vadovo E. S. nurodymą, patrulis nuvažiavo į Džiaugsmo - Garsiosios gatvių sankryžą, kur susitiko su tuo metu dirbusiais MK pareigūnais E. Ž. ir R. K. (patrulis „Galvė-40“) ir paėmė iš jų alkoholio kiekio matuoklį. Apie 18 val. 00 min., vykdydamas tiesioginio vadovo E. S. nurodymą, patrulis nuvažiavo į Pergalės - Džiaugsmo gatvių sankryžą prie patrulio „Galvė-11“ ir perdavė alkoholio kiekio matuoklį. Vilniaus apskrities VPK VTV MB vado V. V. 2009 m. lapkričio 26 d. patvirtintoje tarnybos užduotyje nustatyta, kad patrulio „Galvė-10“ sektorius, maršrutas, postas yra Ketvirtojo policijos komisariato teritorija (B sektorius). Visais minėtais atvejais patrulis „Galvė-10“ neišvyko iš tarnybos užduotyje nustatyto sektoriaus, maršruto, t. y. Ketvirtojo policijos komisariato teritorijos, todėl pareiškėjas neturėjo pareigos apie tai informuoti Vilniaus apskrities VPK OVS budėtoją ir gauti jo leidimą. Be to, teismas, vadovaudamasis Instrukcijos 16 punkto nuostatomis, nepagrįstai padarė išvadą, kad pareiškėjas, kaip patrulio „Galvė-10“ vyresnysis pareigūnas, nagrinėjamu atveju yra tinkamas pažeidimo subjektas. Nenustačius tarnybinio nusižengimo subjekto ir subjektyviosios pusės (t. y. kaltės), nėra ir tarnybinio nusižengimo sudėties, be kurios tarnybinė atsakomybė yra negalima (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. lapkričio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A^{63}-1836/2008). Nustačius, kad pareigūnas padarė tarnybinį nusižengimą, būtina nusižengimą tinkamai kvalifikuoti, nurodant konkretų straipsnį, dalį, punktą nusižengimo padarymo ir paaiškėjimo dieną, pareigūno, kalto dėl padaryto nusižengimo, kaltės formą, nusižengimo padarinius (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2004 m. liepos 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A^{4}-675-2004). Nagrinėjamu atveju pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda ne už tai, kad jis netinkamai organizavo jam pavaldžių pareigūnų darbą ir jų tinkamai nekontroliavo, o už tai, kad jis išvyko iš tarnybos užduotyje nustatyto sektoriaus, maršruto ir apie tai neinformavo Vilniaus apskrities VPK Operatyvaus valdymo skyriaus budėtojo ir negavo jo leidimo. Pareiškėjo nuomone, atsakovas netinkamai kvalifikavo pažeidimą. Be to, šiuo atveju nėra nustatyta tarnybinio nusižengimo sudėtis, kurią sudaro neteisėta veika, kaltė ir priežastinis ryšys tarp neteisėtos veikos ir kilusių pasekmių, ir buvo pažeistos pagrindinės nuobaudos skyrimo procedūros, numatytos Vidaus tarnybos statute ir Tarnybinių patikrinimų atlikimo bei tarnybinių nuobaudų skyrimo ir

panaikinimo tvarkoje, todėl įsakymas, kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda, yra neteisėtas ir turi būti panaikintas.

Atsiliepimu į pareiškėjo A. N. apeliacinį skundą atsakovas Vilniaus apskrities VPK prašo palikti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. birželio 28 d. sprendimą nepakeistą, o pareiškėjo apeliacinį skundą atmesti. Atsakovo nuomone, tarnybinė nuobauda už Instrukcijos 32 punkto reikalavimų pažeidimą pareiškėjui paskirta teisėtai ir pagrįstai. Apeliantas pažymi, kad pagal Lietuvos policijos generalinio komisaro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 660 patvirtintos Instrukcijos 3.7 punktą patruliavimo sektorius – prižiūrimos teritorijos dalis, kurioje nustatytu maršrutu patruliuoja patrulis. Pagal Instrukcijos 3.9 punktą patruliavimo maršrutas – nustatytas patruliavimo kelias patruliavimo sektoriuje arba poste. Patruliui „Galvė-10“ 2009 m. lapkričio 26 d. pagal laiką buvo nustatyti skirtingi patruliavimo maršrutai. Laikotarpiu nuo 14 val. 00 min. iki 18 val. 30 min. patrulis „Galvė-10“ turėjo dirbti Kojelavičiaus, Arimų, Gandrų, Baniškių, Draugystės ir Raštikio gatvėse. Prieš išvykdamas iš tarnybos užduotyje nustatyto maršruto patrulis „Galvė-10“ apie tai nepranešė Vilniaus apskrities VPK OVS ir budėtojo leidimo išvykti negavo. Apelianto argumentas, kad jis nebuvo išvykęs iš Vilniaus apskrities VPK Vilniaus miesto ketvirtojo policijos komisariato aptarnaujamos teritorijos, atsakovo nuomone, atmestinas kaip nepagrįstas.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

Apeliacinis skundas tenkintinas iš dalies.

Pareiškėjas ginčija Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininko 2010 m. vasario 18 d. įsakymo Nr. 10-TE-88 1.2 punktą, kuriuo jam buvo paskirta tarnybinė nuobauda – papeikimas.

Iš byloje esančios 2010 m. vasario 1 d. tarnybinio patikrinimo išvados Nr. 10-7-IS-407(09) matyti, kad tarnybinė nuobauda pareiškėjui buvo paskirta už tai, kad 2009 m. lapkričio 26 d. patrulis „Galvė-10“, kurio sudėtyje (patrulio vyresniuoju) jis dirbo kartu su dar dviem pareigūnais (S. K. ir A. S.), 14.42 val. ir 16.30 val. tikrinimą atlikusių pareigūnų buvo pastebėtas Vilniuje, Džiaugsmo – Garsiosios gatvių sankryžoje (Pavilnyje), nors pagal tarnybos užduotį nuo 14.00 iki 18.30 val. turėjo dirbti Kojelavičiaus g., Arimų g., Gandrų g., Baniškių g., Draugystės g. ir Raštinio g., 18.01 val. važiavo prie Džiaugsmo – Pergalės gatvių sankryžos dirbusio patrulio „Galvė-11“, tačiau apie pasitraukimą iš tarnybos užduotyje nustatyto sektoriaus ir maršruto Vilniaus apskrities VPK OVS neinformavo ir leidimo negavo, tokiu būdu pažeisdamas Instrukcijos 32 p. Nuobauda buvo paskirta ir už tai, kad Džiaugsmo – Garsiosios gatvių sankryžoje stabdė automobilį Ford-Mondeo (valst. Nr. (duomenys neskelbtini) tačiau apie automobilio stabdymą nustatyta tvarka neinformavo Vilniaus apskrities VPK OVS, tuo pažeisdamas Nurodymo 1.2 punktą ir Instrukcijos 72 punktą.

Pirmosios instancijos teismas paskirtą pareiškėjui tarnybinę nuobaudą sušvelnino, sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodydamas, kad vietoje paskirtos tarnybinės nuobaudos – papeikimo pareiškėjui A. N. skiria pastabą. Teismas padarė išvadą, kad byloje nėra patikimų įrodymų, patvirtinančių, jog būtent patrulis „Galvė-10“ 2009 m. lapkričio 26 d. 16.30 val. Vilniuje, Džiaugsmo g. ties sankryža su Garsiąja g. stabdė minėtą automobilį Ford Mondeo. Kitus pareiškėjui inkriminuotus pažeidimus pirmosios instancijos teismas pripažino įrodytais, ir savo išvadas sprendime be kita ko grindė ir asmenų paaiškinimais, surinktais tarnybinio patikrinimo metu, tačiau šie asmenys nebuvo iškviesti į teismo posėdį ir jame betarpiškai apklausti kaip liudytojai.

Teismo sprendimas laikytinas pagrįstu tik tuomet, jeigu yra išsiaiškintos ir nustatytos visos nagrinėjamai bylai reikšmingos aplinkybės, o pateikta teismo išvada atitinka įstatymo leistinomis įrodinėjimo priemonėmis konstatuotas bylai svarbias aplinkybes.

Administracinių bylų teisenos įstatymo (*toliau – ir ABTĮ*) 79 straipsnio, įtvirtinančio bylos nagrinėjimo teisme betarpiškumo principą, 1 dalyje nurodyta, kad pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas bylą, privalo ištirti byloje įrodymus: išklausyti proceso šalių paaiškinimų, liudytojų parodymų, specialistų paaiškinimų ir ekspertų išvadų, susipažinti su rašytiniais įrodymais, apžiūrėti daiktinius įrodymus. Administracinių bylų proceso betarpiškumo principo įgyvendinimo tvarka nustatyta ABTĮ 82 straipsnio 6 dalyje, kuri įpareigoja pirmosios instancijos teismą ne tik išklausyti proceso šalių ir (ar) jų atstovų paaiškinimų, bet ir imperatyviai nustato, kad po šalių pasisakymų ištiriami kiti įrodymai: išklausomi liudytojų parodymai, specialistų paaiškinimai ir ekspertų išvados, apžiūrimi daiktiniai įrodymai, paskelbiami rašytiniai įrodymai.

ABTĮ 57 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios, teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimu, vadovaujantis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais.

Sistemiškai aiškinant Administracinių bylų teisenos įstatymo 57 straipsnio 6 dalies, 79 straipsnio 1 dalies, 81, 82, 86 straipsnių nuostatas, pažymėtina, jog prieš priimdamas byloje sprendimą teismas turi imtis ne tik visų įstatyme numatytų priemonių bylai reikšmingoms faktinėms aplinkybėms nustatyti ir visapusiškai, objektyviai jas ištirti bei įvertinti, bet taip pat šias faktines aplinkybes pagrįsti tik procesinio įstatymo nustatyta tvarka gautais ir ištirtais įrodymais. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad neiškvietęs į teismo posėdį ir neapklausęs liudytojais S. K., A. S., R. K., E. Ž., E. S., Ž. G. ir kt. asmenų (t. y. asmeniškai tiesiogiai neištyręs įrodymų) ir tuo pačiu nesuteikęs proceso šalims (jų atstovams) galimybės realizuoti jų teisę užduoti liudytojams klausimus (ABTĮ 53 str. 2 d.), o sprendime padarytas išvadas pagrindęs tik tarnybinio patikrinimo metu duotais šių asmenų paaiškinimais, pirmosios instancijos teismas pažeidė minėtas procesinio įstatymo nuostatas, ir dėl šios pažaidos galėjo būti neteisingai išspręsta byla. Šios aplinkybės yra pagrindas panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir bylą perduoti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo (ABTĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 142 straipsnio 1 dalis), todėl dėl kitų pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodytų argumentų nepasisakytina.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 4 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

pareiškėjo A. N. (A. N.) apeliacinį skundą patenkinti iš dalies.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2010 m. birželio 28 d. sprendimą panaikinti ir perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai Anatolijus Baranovas

Artūras Drigotas

Vaida Urmonaitė-Maculevičienė